

Kriinumi õied võivad olla nii roosad kui ka valged.

Kaks kaunist öitsejat lillepotis

Kriinum ja Kateriina verilill on toas kasvatatavad sibullilled, mida pole kuigi raske hooldada.

Ratsuritähe kõrval on amarülliliste sugukonnas üks tuntumaid toataimi kriinum (*Crinum*). Taimeperekond on oma nime saanud kreekakeelse sõna *krinon* järgi, mis tähendab liiliat. Looduses kasvavad kriinumid troopiliste alade jõgede ja järvede ääres, eriti rikkalikult on neid Lõuna-Aafrikas.

Kriinumid on suured lilled ning vajavad palju ruumi ja valgust. Vanemas eas võib sibulate läbimõõt küündida 20 cm-ni ja taime pikad, äärest lainjad lehed kasvavad mõnel liigil kuni meetriseks.

Erinevalt enamikust tubastest sibullilledest võib kriinumeid kasvatada ka igihaljana. Sellisel juhul pole vaja kastmist talvel täielikult lõpetada, kuid kasta tuleb siis hoopis vähem kui kasvuajal.

Ratsuritähe konkurent

Kevadel ja suvel kastke kriinumeid rikkalikult ning väetage paari nädala tagant kunstväetisega. Võimalusel kasutage aeg-ajalt orgaanilise väetise lahust. Suve lõpu poole või sügisel kasvab sibula küljelt välja kuni 1 meetri pikkune õisikuvars, mille tipus avanevad üksteise järel kuni 10 valget või roosat lõhnavat õit. Vanematel taimedel võib õisikuid tulla korraga mitu.

Pärast öitsemist vähendage kastmist järk-järgult, kuni lehed kollatuvad ja kuivavad. Kriinumit hoid-

ke ületalve valges jahedas kohas ja vaevalt niiskena. Alustage kastmist uuesti märtsis, vastavalt lehtede arengule vee annust pidevalt suurendades. Suvel viige taim võimaluse korral õue.

Õige aeg kriinum ümber istutada on kasvuperioodi algul märtsis. Pott valige nii suur, et lihavad juured ja sibula alumine pool sinna korralikult ära mahuksid, kuid väga laiutada ka ei saaks. Ümber istutades on paras aeg võtta vana taime küljest paljundamiseks tütar-sibulaid.

Toataimena on levinud põhiliselt Moore'i kriinum (*C. moorei*) ja Powelli kriinum (*C. powelli*) ning nende aretised.

Hirmuäratava nimega iludus

Amarülliliste sugukonda kuuluv Kateriina verilill (*Scadoxus multiflorus* subsp. *katherinae*) pärineb samuti Lõuna-Aafrikast. Ta eelistab kasvukohana kuivemaid rohumaid ning kivisemaid kohti.

Pikk õisikuvars (kuni 75 cm) lõpeb erkpunastest õitest pallikujulise õisikuga, mille läbimõõt võib olla

15–30 cm. Kui õisi tolmeldada, arenevad neist oranžikad või punased viljad. Altpoolt purpurpunaste täppidega lehed võivad ulatuda kuni 1,2 meetrini. Ka verilille sibul on võimas.

Kevadest sügiseni kestval kasvuperioodil vajab taim korralikku kastmist ning väetamist. Sügisel kasvab lehtede vahelt välja tugev õisikuvars. Pärast öitsemist tuleb kastmist järk-järgult vähendada, lehed kollatuvad ning taim jääb puhkama. Asetage sibul talvituma kuiva ja jahedasse (u 12°) kohta. Kateriina verilille puhul peab siiski jälgima, et taime juured täielikult ei kuivaks, teda tuleb aeg-ajalt veidi kasta.

Istutage taim ümber kevadel enne kasvuperioodi algust, vajadusel eemaldage tütaraimed, kuid üritage juuri võimalikult vähe vigastada. Sibul peab olema mullas vaid poolenisti. Vastavalt lehtede arengule kastke järk-järgult rohkem.

Kateriina verilill võib kasvada aastaid ümberistutamata. Liiga tiheda häirimise korral ei pruugi ta üldse õitseda.

ANNE JAAKSON

Kateriina verilille õied moodustavad suure õhulise palli.

